

2013. aasta saksa keele 6. klassi tasemetöö tulemuste lühianalüüs

1. Tasemetöö eesmärgid ja põhiandmed

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määrusest nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“ on tasemetöö eesmärgid järgmised:

- 1) tasemetööga kogutakse informatsiooni põhikooli riikliku õppekava üld- ja valdkonnapädevuste kujunemise, läbivate teemade ning saksa keele õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutatuse ning II kooliastme õpitulemuste omandatuse kohta.
- 2) tasemetöö analüüsi alusel antakse õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile tagasisidet õppe tulemuslikkusest ning tehakse ettepanekuid hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks.

Vastavalt haridusministri 22. mai 2012. a määruse nr 20 „Riigieksamite, põhikooli ühtsete ülesannetega eksamite ja tasemetööde õppeained, vormid ja ajad 2011/2012. õppeaastal“ muutmisele (19. märts 2013 nr 7) toimus saksa keele (A-võõrkeelena) kirjalik tasemetöö 22. mail 2013. aastal.

Tabel 1 annab ülevaate 2013. aasta 6. klassi saksa keele tasemetöö ülesehitusest, kestusest ning punktide jagunemisest ülesannete vahel.

Osa	Kestus (soovitav)	Ülesannete arv (üksiküsimused)	Maksimaalselt punkte
Kuulamine	10 min	2 ülesannet (10 küsimust)	10
Lugemine	20 min	3 ülesannet (12 küsimust)	12
Grammatika		1 ülesanne (8 küsimust)	8
Kirjutamine	15 minutit	1 ülesanne (2 hindamisaspekti)	8
	KOKKU 45 min	7 ülesannet	KOKKU 38 punkti

Tabel 1. Tasemetöö ülesehitus, kestus ning punktide jagunemine

Tasemetöö koosnes neljast osast: kuulamine (maksimaalselt 10 punkti), lugemine (maksimaalselt 12 punkti), grammatika (maksimaalselt 8 punkti) ja kirjutamine (maksimaalselt 8 punkti). Tasemetöös puudus rääkimisosa.

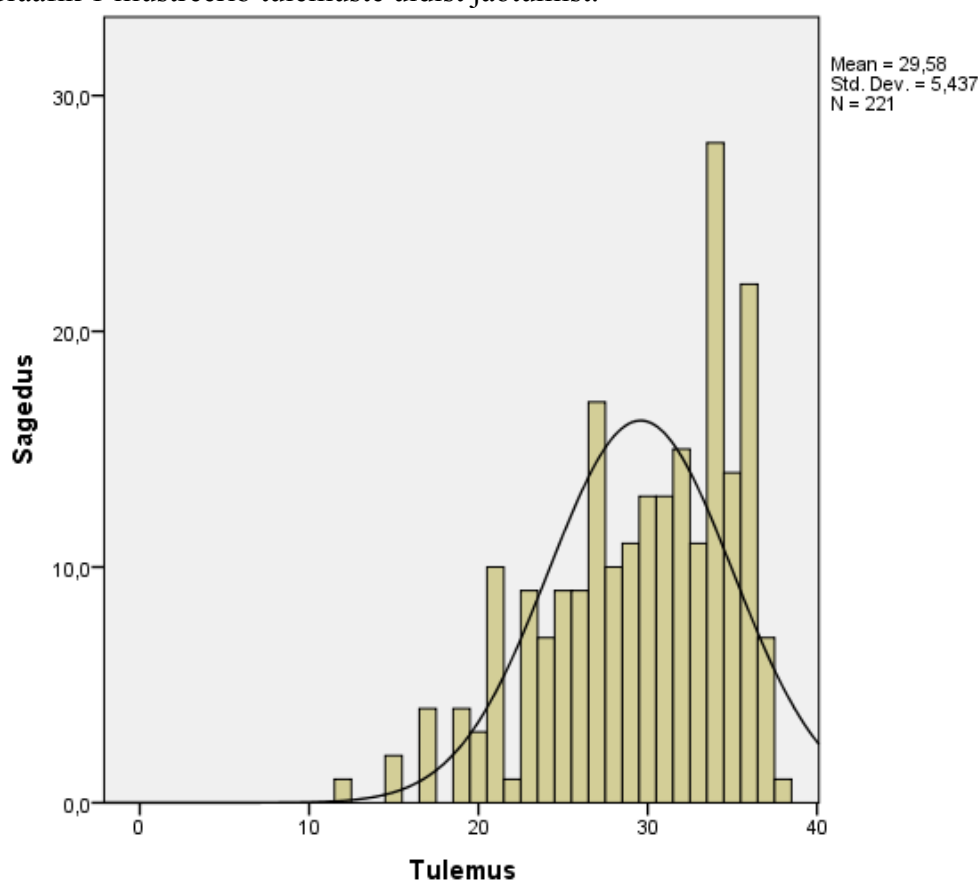
Kuulamis-, lugemis- ja grammatikaosa hindamine toimus vastavalt hindamisjuhendile, kirjutamisosa hindamine hindamisskaala alusel. Kirjutamisosa puhul hinnati kaht aspekti – sisu (ülesande täitmine, teksti loetavus ja arusaadavus) ja keelt (sõnavara ja grammatika). Kummagi aspekti eest oli võimalik saada maksimaalselt 4 punkti. Hindamisskaalale olid lisatud seletused hindamise aspektide kohta. Tasemetöö tulemusi hinnati punktides. Tasemetöö hindamise juhendisse ei olnud lisatud hinnete jagunemise skaalat, sest 2012/2013. õppeaastal võis kooli hindamisjuhendi alus olla haridus- ja teadusministri 16. novembri 2006 määrus nr 41 „Õpilase hindamise, järgmisesse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ning klassikursust kordama

jätmise tingimused ja kord“ või Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011 määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“. Õpetajate tagasiside põhjal selgus, et mõni õpetaja kahjuks ei teadnud, milline on tema koolis kehtiv hindamisjuhend, ja arvas, et selle peaks andma tasemetöö koostajad.

2. Tasemetöö tulemuste üldandmed

6. klassi saksa keele tasemetöö sooritas 221 õpilast 11 koolist. Analüüs on koostatud valimi kõigi tööde põhjal ning valimis oli 106 poissi ja 115 tüdrukut. Statistilisest analüüsist selgus, et tasemetöö keskmine tulemus oli 29,6 punkti võimalikust 38st, keskmine sooritusprotsent 77,8 ja standardhälve 5,4. Pooled õpilased said üle 80% pallidest, mis on väga hea tulemus. Tasemetöö minimaalne tulemus oli 12 palli.

Graafik 1 illustreerib tulemuste üldist jaotumist.

Graafik 1. Tulemuste jaotuskõver

Tasemetöö tulemuste jaotuskõver näitab, et tasemetöö oli antud kontingendile pigem lihtne.

Järgnev tabel näitab tasemetöö tulemusi maakonniti.

	N	N%	Keskmine	Kesk m %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	Ulatus	St. hälve
Harju	159	71,9%	30,7	80,8%	15	39,5%	32	38	100,0	23	4,9

maakond									%		
Ida-Viru maakond	13	5,9%	27,5	72,4%	12	31,6%	28	36	94,7%	24	6,7
Põlva maakond	2	0,9%	34,5	90,8%	34	89,5%	35	35	92,1%	1	0,7
Tartu maakond	19	8,6%	25,8	67,9%	19	50,0%	27	37	97,4%	18	5,2
Valga maakond	14	6,3%	24,4	64,2%	17	44,7%	26	31	81,6%	14	4,9
Viljandi maakond	12	5,4%	27,5	72,4%	21	55,3%	27	36	94,7%	15	4,9
Võru maakond	2	0,9%	30	78,9%	24	63,2%	30	36	94,7%	12	8,5
Kokku	221	100,0%	29,6	77,9%	12	31,6%	31	38	100,0%	26	5,4

Tabel 2. Tasemetöö tulemused maakonniti

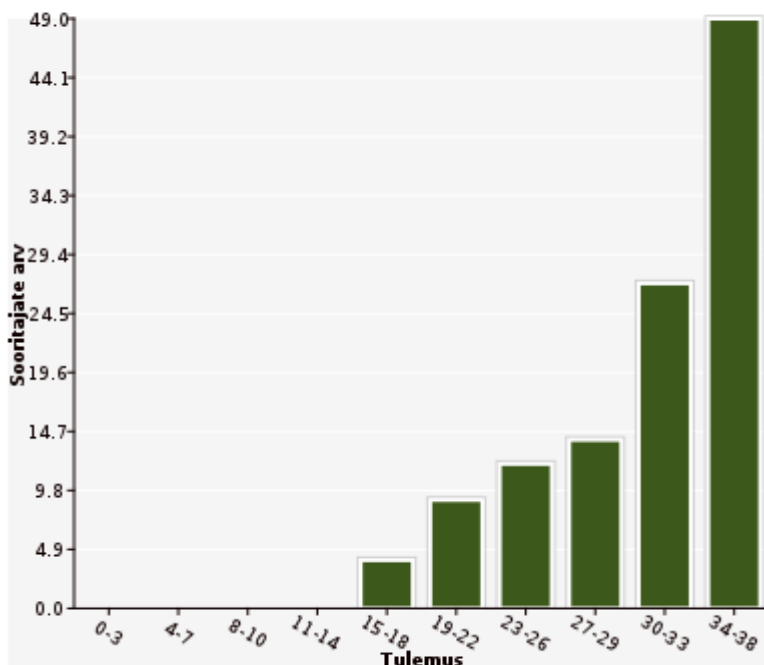
Nagu tabelist 2 näha, on üle 70% tasemetööl osalenuid Harju maakonnast. Kuna osavõtjate arv ülejäänud maakondadest on väga väike, on tulemusi raske võrrelda.

Tabelis 3 on ülevaade tasemetöö tulemuste jagunemisest poiste ja tüdrukute vahel.

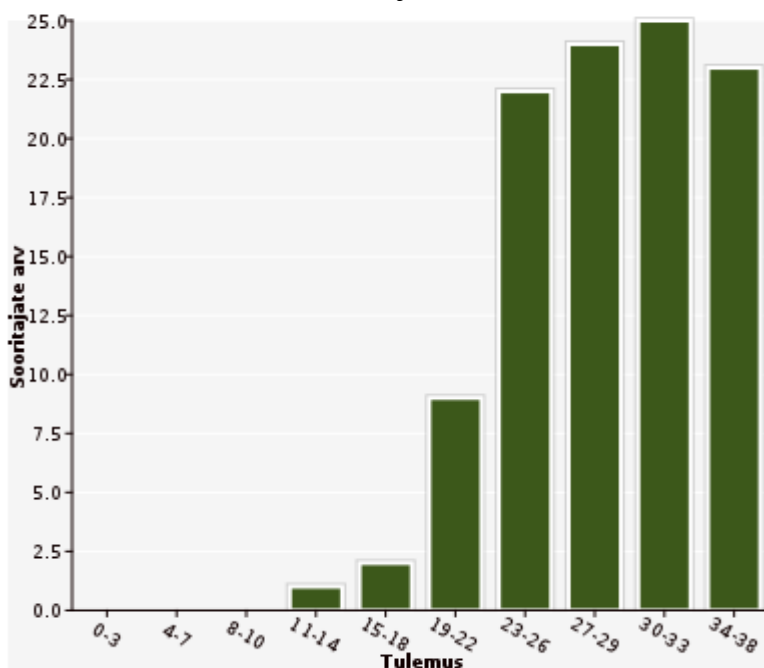
	N	N%	Keskmine	Keskmine %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
M	106	48,0%	28,4	74,7%	12	31,6%	29	37	97,4%	5,1
N	115	52,0%	30,6	80,5%	15	39,5%	32	38	100,0%	5,5
Kokku	221	100,0%	29,6	77,9%	12	31,6%	31	38	100,0%	5,4

Tabel 3. Tasemetöö tulemused soo järgi

Tabelist on näha, et valimis oli 106 poissi ja 115 tüdrukut. Tüdrukute keskmised tulemused olid paremad kui poistel, vastavalt 30,6 ja 28,4 hindepalli. Eriti suur on erinevus üle 80% hindepallidest saavutanud tüdrukute ja poiste vahel – vastavalt 60 ja 39,6%. Seda erinevust illustreerivad graafikud 2 ja 3.

Graafik 2. Tüdrukute tulemuste jaotus

Graafik 3. Poiste tulemuste jaotus

Tabel 4 näitab tasemetöö tulemusi kooli õppekeele järgi. Mitmekeelsete koolide õpilaste tulemus on küll madalam kui eestikeelsete koolide õpilastel, kuid kuna selliseid õpilasi osales ainult 5, pole võimalik siin mingeid järeldusi teha. Venekeelsete koolide õpilased saksa keele tasemetööd ei teinud, sest seal õpitakse saksa keelt B- või C-keelena.

	N	N%	Keskmine	Keskm %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
Eesti	216	97,7%	29,7	78,2%	15	39,5%	31	38	100,0%	5,3
Mitu	5	2,3%	24,4	64,2%	12	31,6%	27	36	94,7%	9,2
Kokku	221	100,0%	29,6	77,9%	12	31,6%	31	38	100,0%	5,4

Tabel 4. Tasemetöö tulemused kooli õppekeele järgi

Tabelis 5 on näha tulemuste jagunemine koolide asukoha järgi.

	N	N%	Keskmine	Keskm %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
Linn	26	11,8%	25,8	67,9%	17	44,7%	27	36	94,7%	5,1
Maakoht	20	9,0%	27,7	72,9%	12	31,6%	28	36	94,7%	6,6
Suurlinn	175	79,2%	30,3	79,7%	15	39,5%	31	38	100,0%	5,1
Kokku	221	100,0%	29,6	77,9%	12	31,6%	31	38	100,0%	5,4

Tabel 5. Tulemuste jagunemine kooli asukoha järgi

Analüüs näitab, et suurem osa (79,2%) tasemetööd sooritanud õpilastest õppis suuremate linnade koolides. Nemad said ka parimaid tulemusi (keskmine punktisumma 30,3).

3. Tasemetöö osade analüüs

Tasemetöö koosnes neljast osast: kuulamine, lugemine, keelestruktuuri osa ning kirjutamine. Kuivõrd osad olid erineva kaaluga, tuleb tulemuste võrdlemisel vaadata keskmist lahendusprotsenti.

Tabelis 6 on toodud välja tasemetöö keskmised tulemused osade kaupa.

	Keskmine %	Miinimum %	Maksimum	Standardhälve
Kuulamine	80,0	20	100	1,8
Lugemine	87,5	33,3	100	1,6
Keelestruktuur	72,5	12,5	100	1,4
Kirjutamine	66,3	0	100	2,4

Tabel 6. Tulemused osade kaupa

Tulemuste statistilisest analüüsist selgub, et kõige lihtsam osa oli õpilaste jaoks lugemine, kus saavutati keskmiselt 87,5% võimalikust tulemusest. Kõige keerulisemaks osutus kirjutamisosa, mille keskmine tulemus oli 66,3%.

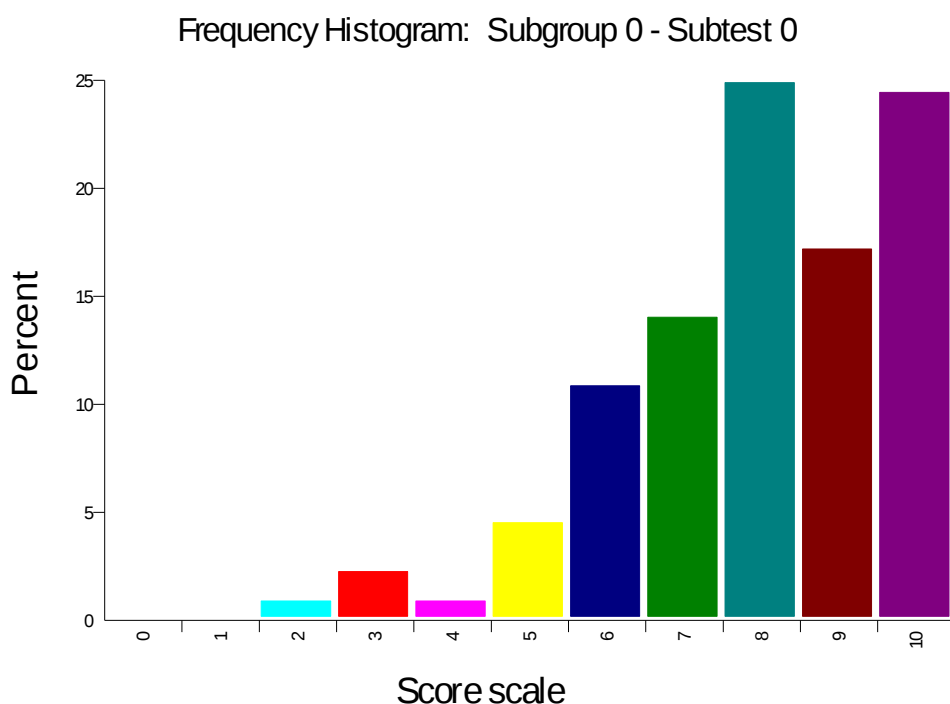
Kuna koolitüübi ja kooli asukoha järgi ei ole õpilaste arvud võrreldavad, oleks keskmiste võrdlemine suhteliselt meelevaldne. Seepärast piirdume osaoskuste tulemustest ülevaate andmisel tulemuste võrdlusega osalejate soo järgi.

3.1 Kuulamine

Kuulamisosa koosnes kahest ülesandest. Esimene ülesanne koosnes viiest vestlusest igapäevastel teemadel. Iga vestluse kohta oli esitatud üks kolmese pildivalikuga ülesanne. Õpilased pidid valima kuuldu vestluse sisuga sobiva pildi ja selle ära märkima. Vestlusi kuulati kaks korda. Iga üksikküsimus andis 1 punkti. Teine ülesanne oli pikem dialoog Beni ja tema vanaema vahel. Dialoogi kohta oli vaja lahendada viis õige-vale-tüüpi ülesannet. Ka seda vestlust kuulati kaks korda ja iga üksikküsimus andis 1 punkti.

Kuulamisosa eest oli võimalik saada kokku 10 punkti, keskmine tulemus oli 8, sooritusprotsent 80% ja standardhälve 1,8.

Graafik 4 näitab tasemetöö kuulamisosa tulemuste jaotust.

Graafik 4. Kuulamisosa tulemuste jaotus

Graafikult on näha, et kuulamisosa oli õpilastele jõukohane.

Järgnevas tabelis toome ära ülevaate kuulamisosa tulemustest soo järgi.

	N	N%	Keskmine	Keskmine %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
M	106	48,0%	7,7	77,0%	2	20,0%	8	10	100,0%	1,7

N	115	52,0%	8,2	82,0%	2	20,0%	9	10	100,0%	1,8
Kokku	221	100,0%	8	80,0%	2	20,0%	8	10	100,0%	1,8

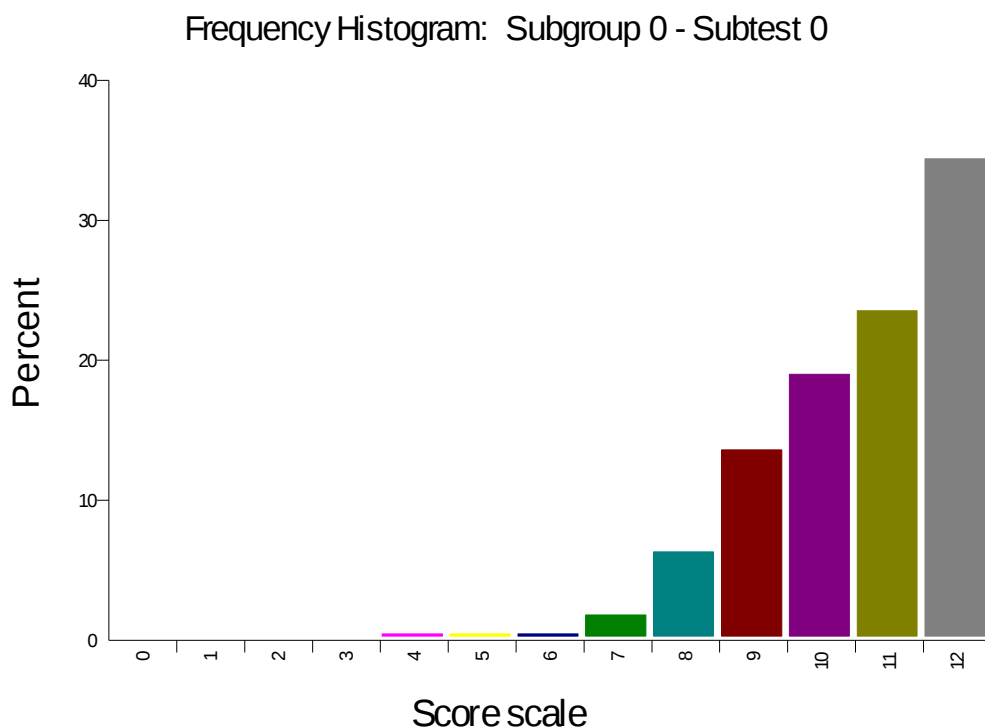
Tabel 7. Kuulamisosa tulemused sooti

Tabelist on näha, et poiste keskmine tulemus kuulamises (7,7 punkti ehk 77%) on madalam kui tüdrukutel (8,2 punkti ehk 82%).

3.2 Lugemine

Lugemisosa koosnes kolmest ülesandest. Esimese ülesande alustekstiks oli blogi sissekanne, selle kohta tuli lahendada neli valikvastusega ülesannet (kolmene valik). Teine ülesanne oli intervjuu, mille vastused olid tekstist eemaldatud. Õpilastel tuli lugeda küsimusi ja leida sobivad vastused, mis olid antud teksti järel pangas. Pangas oli üks vastus rohkem, kui oli küsimusi ehk üks vastus jäi üle. Kolmandas ülesandes tuli lugeda kuulutust ja lahendada selle kohta kolm õigevale-tüüpi ülesannet. Iga üksikküsimus andis 1 punkti.

Graafikus 5 antakse ülevaade lugemisosa tulemuste jagunemisest.

Graafik 5. Lugemisosa tulemuste jagunemine

Lugemisosa oli antud valimile pigem lihtne. Suur osa õpilastest sai lugemisosast maksimumpunktid. Lugemisosa maksimum oli 12 punkti, keskmine oli 10,5 punkti, sooritusprotsent 87,5 ja standardhälve 1,6.

Tabelis 8 on ülevaade lugemisosa tulemustest soo järgi.

	N	N%	Keskmine	Keskm %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
M	106	48,0%	10,2	85,0%	4	33,3%	10	12	100,0%	1,6
N	115	52,0%	10,9	90,8%	6	50,0%	11	12	100,0%	1,4
Kokku	221	100,0%	10,5	87,5%	4	33,3%	11	12	100,0%	1,5

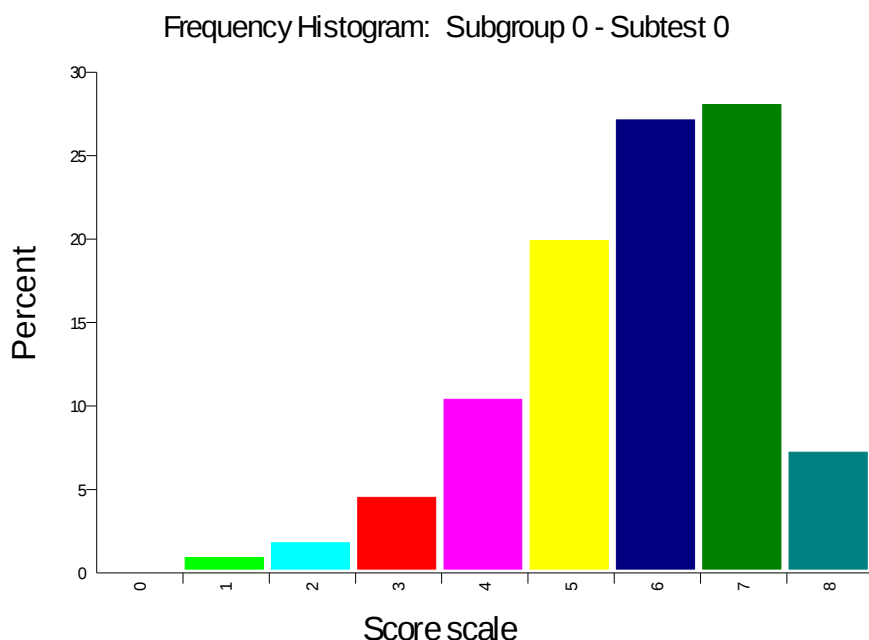
Tabel 8. Lugemisosa tulemused sooti

Tabelist on näha, et lugemisosa puhul oli poiste keskmine tulemus jällegi madalam (85%) kui tüdrukutel (90,8%).

3.3 Keelestruktuur

Keelestruktuuri osa koosnes ühest ülesandest, mis oli kolmese valikuga lünkülesanne. Õpilased pidid valima kolmest pakutud vastusevariandist ühe õige ja vastava tähe lünka kirjutama. Ülesanne hõlmas nii sõnavara kui põhiliste grammatiliste tarindite kasutamist. Praktiliselt kõik õpilased oskasid õigesti valida tegusõna lausesse *Ich bin 11 Jahre alt*, mis näitab, et see küsimus oli liiga lihtne. Kõige raskem oli küsimus, kus tuli tegusõna õige vorm valida mitmuse teise pöörde jaoks. Keelestruktuuri osas andis iga üksikküsimus 1 punkti.

Graafik 6 illustreerib keelestruktuuri osa tulemuste jagunemist.

Graafik 6. Keelestruktuuri osa tulemuste jagunemine

Graafikust on näha, et struktuuriosas sai maksimaalse tulemuse palju vähem õpilasi kui kuulamis- ja lugemisosas.

Keelestruktuuri osa eest oli võimalik saada 8 punkti, keskmine oli 5,8, sooritusprotsent 72,5 ja standardhälve 1,4.

Tabelis 9 on ülevaade keelestruktuuri osa tulemustest sooti

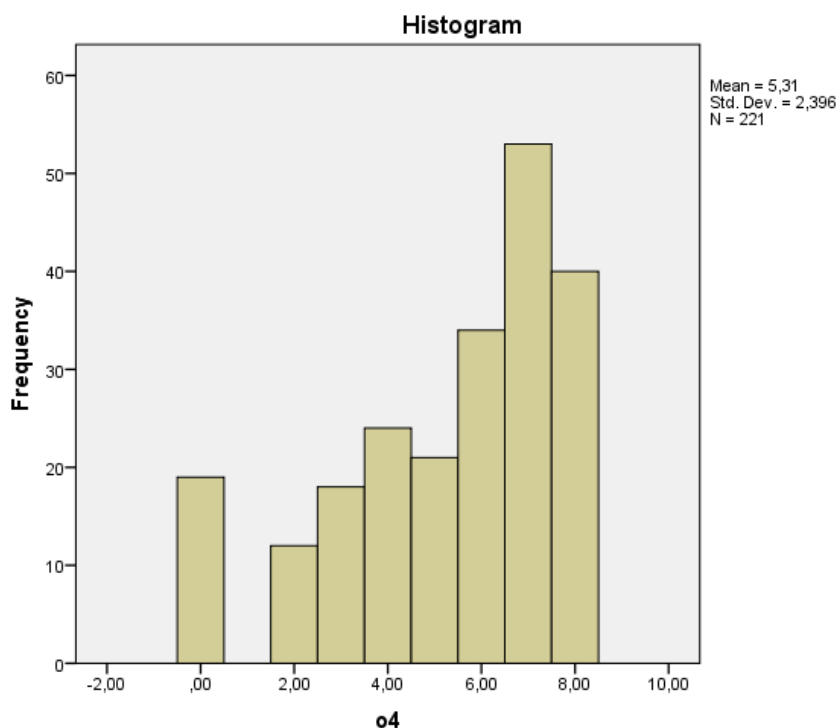
	N	N%	Keskmine	Keskm %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
M	106	48,0%	5,6	70,0%	1	12,5%	6	8	100,0%	1,5
N	115	52,0%	5,9	73,8%	2	25,0%	6	8	100,0%	1,4
Kokku	221	100,0%	5,8	72,5%	1	12,5%	6	8	100,0%	1,4

Tabel 9. Keelestruktuuri osa tulemused sooti

Keelestruktuuri osa keskmine on madalam kui kuulamis- ja lugemisosa keskmine, kuid kõrgem kui kirjutamisosa keskmine tulemus. Poiste keskmine punktisumma (5,6 punkti, 70%) jääb ka selles osas tüdrukute tulemusele alla (5,9 punkti, 73,8%).

3.4 Kirjutamine

Kirjutamisülesanne koosnes etteantud situatsioonist ja kolmest sisupunktist. Õpilastel tuli kujutleda, et nad on oma perega puhkusel, ja kirjutada e-kiri sõbrale sellest, kus nad on, milline on ilm ja mida nad teevad. Iga sisupunkti kohta tuli kirjutada kaks lauset.

Graafik 7. Kirjutamisosa tulemuste jagunemine

Graafikul on näha ülesande eest 0 punkti saanud õpilaste suhteliselt suur arv.

	N	N%	Keskmine	Keskm %	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %	St. hälve
M	106	48,0%	4,9	61,3%	0	0,0%	5	8	100,0%	2,2
N	115	52,0%	5,7	71,3%	0	0,0%	7	8	100,0%	2,5
Kokku	221	100,0%	5,3	66,3%	0	0,0%	6	8	100,0%	2,4

Tabel 10. Kirjutamisosa tulemused sooti

Kogu eksami ja teiste osaoskuste tulemust teades ei ole üllatav, et siingi on tüdrukute tulemused paremad kui poiste omad.

Kirjutamisosa eest oli maksimaalselt võimalik saada 8 punkti, keskmine oli 5,3, sooritusprotsent 66,3 ja standardhälve 2,4. Selle osa sooritusprotsent oli kogu tasemetöö madalaim, samuti on kirjutamine ainus osa, kus saadi ka 0 punkti.

Tasemetööde kirjutamisosa lugedes hakkas silma õpilaste väga erinev tase. Oli õpilasi, kes suutsid kirjutada vigadeta ja loogilise ülesehitusega sidusa teksti. Oli õpilasi, kelle tekst oli arusaamatu, ja ka selliseid, kes ei kirjutanud sõnagi. Mõned õpilased kirjutasid suvalisi lauseid, mida nad juhtusid oskama ja millel polnud ülesandega midagi pistmist, näiteks mis nende nimi on ja kui vanad nad on. Sageli oli e-kirjale lisatud ka kuupäev ja koht (üldjuhul kodukoha nimi, kuigi kiri oleks nagu saadetud nt Saksamaalt või Hispaaniast), mida poleks vaja olnud.

Kirjutamisosa hindamisel kasutati hindamisskaalat, mille järgi sai õpilane maksimaalselt 4 punkti ülesande täitmise ja 4 punkti korrektse keele eest. Hindamisskaala juurde olid lisatud ka seletused skaalas kasutatud märksõnade kohta, et ühtlustada arusaamist skaalast. Paraku hinnati töid siiski võrdlemisi ebaühtlaselt. Mõnel juhul kaotasid pikki sidusaid tekste kirjutanud ja keerulisi grammatilise konstruktsiooni kasutanud õpilased punkte vaid mõne arusaamist mitte segava vea pärast. Teistel juhtudel said õpilased kõrgeid punkte ka siis, kui isegi selline lihtne nõue, nagu kirjutada kaks lauset iga punkti kohta, oli täitmata ja vead tegid teksti väga raskesti loetavaks.

Õpetajate tagasisidet lugedes selgub, et osa õpetajaid oli hindamisskaalaga väga rahul, teistele tundub kriteeriumhindamine üldse võõras teema olevat. Paljud oleksid soovinud hindamisalast koolitust ja hindamise standardiseerimist, millega tuleb nõustuda. Lootsime probleemi leevendada seletuskirjaga hindamisskaala juures, kuid ilmselt polnud see piisav. Väide, et puudus info selle kohta, et kirjutamisosa üldse töösse tuleb, ei pea paika, sest tasemetöö eristuskiri avaldati SA Innove kodulehel aegsasti.

Õpilaste töid lugedes hakkas silma, et väga palju esineb ingliskeelsete sõnade kasutamist.

4. Õpetajate tagasiside

Tasemetöö kohta avaldas arvamust seitse õpetajat, kellele oleme kommentaaride ja ettepanekute eest väga tänulikud. Tagasisidest ilmnes, et üldiselt pidasid õpetajad tasemetööd heaks, leiti, et see oli õpilastele huvitav ja sobiva tasemega. Ka ülesannete lahendamiseks olev aeg oli kooskõlas ülesannete arvu ja raskusega. Mitu õpetajat tõi positiivsena välja, et ülesandepüstitused olid selged ja arusaadavad.

Kuulamisosa peeti heaks. Õpetajad märkisid, et tekst oli väga hea kvaliteediga, esitatud selgelt, arusaadavalt ja tasemele vastava tempoga. Mõned õpetajad olid rahul, et tööjuhised olid selged ja konkreetsed.

Lugemisosa kohta arvati üldiselt, et see oli mitmekesine, huvitav ja võimetekohane. Eraldi märgiti ära kolmanda ülesande elulisus, kus alustekstiks oli kuulutus.

Keelestruktuuri ülesannet peeti üldiselt lihtsaks, märgiti ära, et küsitud oli põhilisi ja vajalikke struktuure.

Kirjutamisosa puhul toodi välja, et teema oli sobiv, kuid kirjutamine üldiselt valmistab õpilastele raskusi. Õpetajad leidsid, et tööjuhised olid selged, kuigi mõni õpilane ei saanud sellest aru. Üks õpetaja heitis ette tööjuhises *ihr*-vormi kasutamist ja leidis, et see tegi ülesande asjatult raskeks. Mitu õpetajat oleks soovinud etteantud sõnade arvu.

Üldiselt leidsid õpetajad, et tasemetööks ettevalmistamine innustas õpilasi rohkem tööd tegema ja keelega tegelema. Kuna tulemused olid üldiselt head, oli see motiveeriv. Mõned õpetajad oleksid soovinud koolitust, kus oleks tutvustatud ülesandetüüpe. See soov on üllatav, sest kasutatud ülesandetüübid olid eristuskirjas ära toodud ja need on kõige tuntumad ja enamkasutatavad tüübid, mis on esindatud kõigis kaasaegsetes õppematerjalides. Küll aga võib nõustuda ettepanekuga teha kirjutamisosa hindamise koolitus, et tagada ühtne arusaam hindamiskriteeriumitest. Üks õpetaja leidis, et tasemetöö peaks olema kahel erineval tasemel, et õpetaja saaks valida oma õpilastele sobiva.

Reet Taimsoo

saksa keele peaspetsialist

SA Innove